

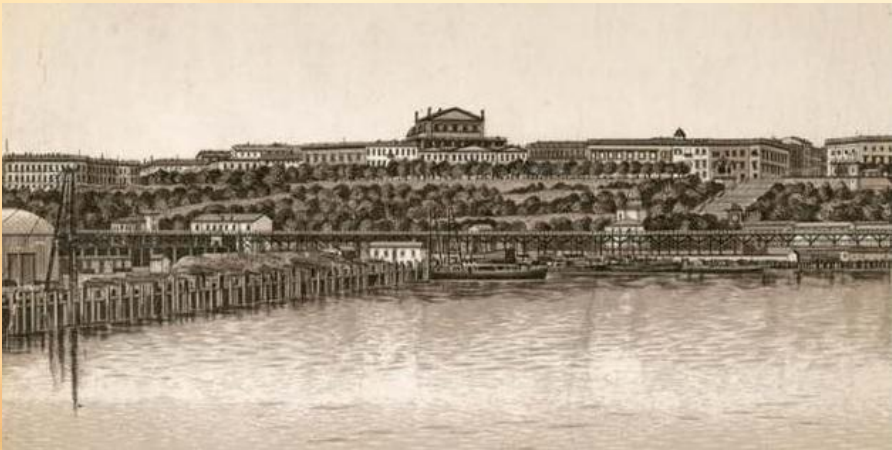
Сергій Іванович Солнцев (1872-1936):

до 150 річчя від дня народження

Сергій Іванович Солнцев — визначний економіст, фахівець в області загальноекономічної теорії і методології.

Народився 1 (13) жовтня 1872 р. в родині священика.

У 1895 р. вступив на медичний факультет Московського університету. За участь у студентському русі у 1897 р. був висланий на два роки під гласний нагляд поліції. Лише в 1900 р. він вступив до Петербузького університету, але вже на юридичний факультет. Будучи студентом, включився до наукової роботи. Зокрема, ним була написана студентська робота, яка була відзначена спеціально премією.

Після закінчення університету С. І. Солнцева запросили на кафедру політичної економії і статистики для підготовки до професорського звання.

З 1907 р. він очолює економічний кабінет Санкт-Петербурзького університету. За сумісництвом в 1907–1913 рр. читав лекції з політекономії на Стебутовських вищих жіночих сільськогосподарських курсах та Вищих курсах торгово-промислових знань.

В 1908–1910 рр. отримав відрядження за кордон, працював в бібліотеках Лондона, Берліна, Дрездена, слухав лекції лондонського професора Е. Кеннана, брав участь в семінарі професора Берлінського університету Г. Шмоллера.

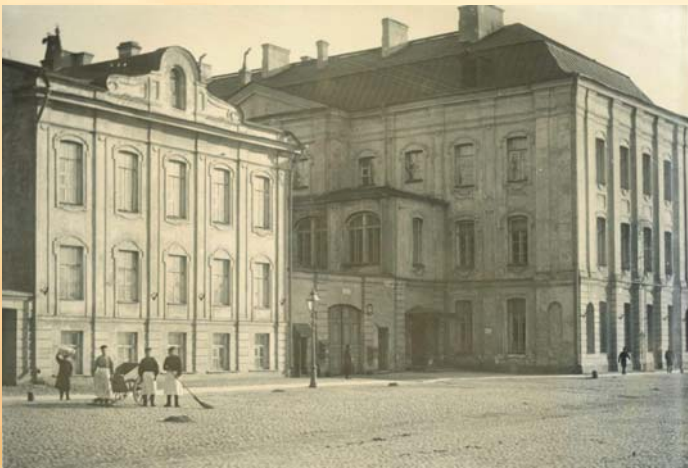

У 1907 р. з'явилась наукова праця С. І. Солнцева «Рабочие бюджеты в связи с теорией обеднения», в котрій він почав розробку важливого соціального напрямку в політичній економіці, який в той час розвивали М. І. Туган-Барановський, П. Б. Струве та ін.

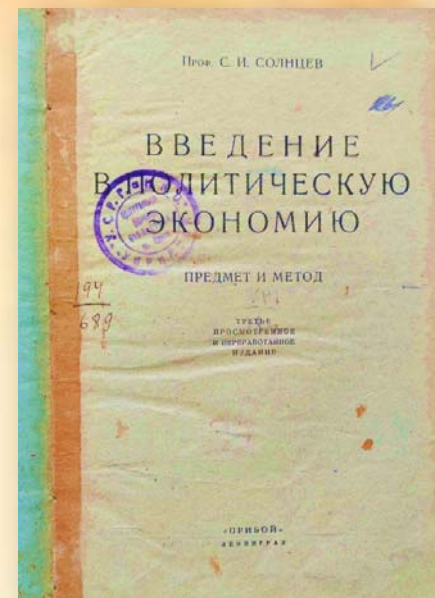
В магістерській дисертації, захищеної в 1912 р., він проаналізував великий фактичний матеріал та довів, що з'ясування розподільної сторони в заробітній платі дає важливий матеріал для характеристики і розуміння основних ліній в соціальній боротьбі, яка відбувалася між трудом і капіталом в капіталістичному суспільстві.

Після захисту отримав ступінь магістра політичної економії та статистики. Працював приват-доцентом кафедри політичної економії в Санкт-Петербурзькому університеті.

З 1913 р. поряд з науковою діяльністю С. І. Солнцев викладав політичну економію у Томському університеті

З 11 листопада 1913 р. – ординарний професор кафедри фінансового права юридичного факультету Томського університету. З 30 січня 1914 р. до квітня 1915 р. – секретар юридичного факультету Томського університету, також був членом Ради юридичного факультету та членом Юридичної випробувальній комісії університету. У 1917 р. захищає докторську дисертацію «Общественные классы. Важнейшие моменты в развитии проблемы классов и основные учения».

Солнцев С. И. Введение в политическую экономию. Предмет и метод. – Ленинград : Прибой, 1922.

28 березня 1917 р. С. І. Солнцев, разом з професорами І. М. Занчевським, Є. В. Васьковським, Б. Ф. Веріго та іншими відомими вченими, обирається професором кафедри політичної економії та статистики університету в Одесі. За кілька років роботи в університеті він зарекомендував себе як глибокий дослідник та здібний викладач економічної науки.

17 березня 1920 р. Вчена рада
обирає С. І. Солнцева ректором
університету.

С. І. Солнцев на посаді ректора проводив величезну роботу по організації навчання та наукової роботи в університеті. В складні часи створив необхідні умови для роботи різних підрозділів, послідовно відстоював інтереси викладачів та студентів.

Внаслідок чергового реформування вищої школи України 10 липня 1920 р. були ліквідовані рада, правління, факультети, посади ректорів і деканів, а справи студентів і викладачів передавалися у новостворювані на його матеріальній базі інститути.

Таким чином, С. І. Солнцев став останнім ректором університету.

В Одесі на базі університету були створені: Інститут народної освіти, Фізико-математичний інститут, Інститут гуманітарно-суспільних наук («Гумобін») та ін. В останньому С. І. Солнцев працював професором, а коли в 1921 р. почалась його реорганізація, він був обраний професором Одеського інституту народного господарства та призначений деканом кооперативного факультету інституту. Однак вже в грудні 1921 р. С. І. Солнцев звільняється з посади професора і декана факультету Одеського інституту народного господарства і переїжджає до Петрограда. Працює С. І. Солнцев професором Петроградського, потім Ленінградського університету

В жовтні 1927 р. С. Солнцева обирають академіком Всеукраїнської академії наук (ВУАН), а на початку 1929 р. – АН СРСР. З цього часу він працює у Раді по вивченню продуктивних сил СРСР і одночасно – заступником академіка-секретаря Відділення гуманітарних наук Академії.

С. І. Солнцев співпрацював із журналом "Народне господарство", брав участь у виданні збірок "Нові ідеї в економіці" за редакцією М. І. Туган-Барановського.

З 1930 по 1936 рр. входив до складу оргкомітетів, організовував і проводив багато конференції з вивчення продуктивних сил окремих союзних і автономних республік, брав участь у складанні планів досліджень на майбутнє.

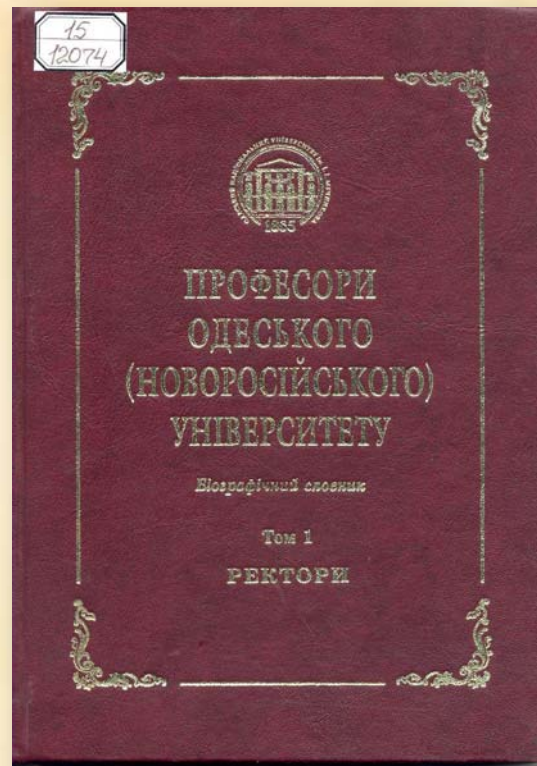
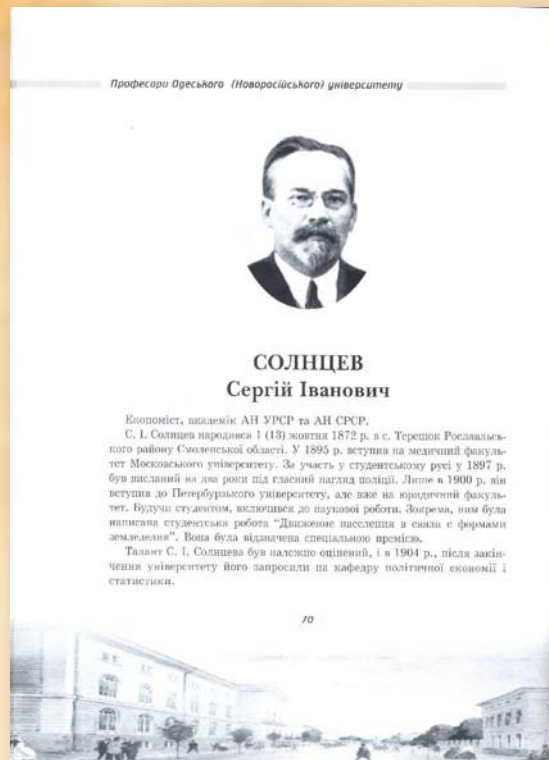

Солнцев С. И. Введение в политическую экономию. Предмет и метод / С. И. Солнцев. – Пг.: Тип. Зиновьева, 1922. – 168 с.
Шифр: 194/4166

Солнцев С. И. Зарботная плата как проблема распределения / С. И. Солнцев. – СПб., 1911; 2-ое изд. М.: Госиздат, 1925. – 276 с. **Шифр: 195/3341**

Наукові інтереси С. І. Солнцева пов'язані з теорією розподілу та соціальної структури суспільства, в котрій він почав розробку соціального напрямку в політичній економіці того часу. Особливу ж увагу дослідник приділяв питанням розподілу прибутку в умовах капіталізму.

Скрипник М. О. Солнцев Сергій Іванович // Професори Одеського (Новоросійського) університету : біогр. словник. Т. 1 : Ректори / ОНУ ім. І. І. Мечникова, Наукова б-ка; відп. ред. В. А. Сминтина ; заст. відп. ред. М. О. Подрезова. – Вид. 2-ге, доп. – Одеса : Астропринт, 2005. – С. 70-75.

Шифр: 15/12074

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. Історія та сучасність (1865–2015) / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; голов. ред. І. М. Коваль ; вступ. сл. : І. М. Коваль, В. М. Хмарський. – Одеса : ОНУ, 2015. – 963 с.

Шифр: 15/11749

Меморіальна дошка С. Солнцева на
Донському кладовищі

*При використанні матеріалів посилання на офіційний сайт Наукової
бібліотеки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
обов'язкове!*

Укладач Тетяна Шершун